

В НИНІШНІЙ НІМЕЧЧИНІ.

ДАЛЬША ОКУПАЦІЯ КЕЛЬНУ

На різдво приніс мілітаризм знову подарунок Німеччині, тій Німеччині, що в Лондоні була чужа та прийняла диктат англійців в формі плану Доса. Новий ангел мора, нацифіст Еріо, в ту саму хвилину, коли папа в Римі відчинив "святі двері", витягнув меч зі шпади. Підчас різдвяних свят конференція амбасадорів ствердила недоцільність постанов мирного договору Німеччиною.

Німеччина після твердження Еріо приготувалася потайки до нової війни. Контрольна комісія альянсу буняв та найшла тайні склади зброї в Німеччині, великі скількисть гверів, амуніції та артилерійного матеріалу й машин для вироблення воєнного матеріалу. Задля цього Кельн, що його мали покинути англійські окупанти 10. січня 1925, не буде опорожнений та французький уряд грозить новими "санкціями".

ФРАНЦУЗЬКО - НІМЕЦЬКИЙ ЗАЛІЗНИЙ СИНДИКАТ.

Торговельний договір між Францією та Німеччиною ще не досліджений. Причиною цього є ця обставина, що досі ще не порозумілися цілком німецькі й французькі промисловці та тому вони не довели ще на заключення договору. Все ж таки важка індустрія обох держав заключила провізоричний договір, що матиме козальське значення для цілого міжнародного господарства. Результатом цього договору є французько-німецький залізничний та сталевий картель.

Після цього Німецькі промисловці купують від французьких леву скількисть річної продукції літнярського сирового заліза по цінах антверпійського ринку. Зате німецька важка індустрія домагається згоди французької важкої індустрії на підвищення німецького мита на залізо. Так то німецька важка індустрія хоче амоніполізувати німецький ринок на залізо і сталь. Бо фран-

цузька індустрія продасть це залізо новою німецькою картелеві сировою сталю, в якому пакує німецька важка індустрія. Вона теж забезпечила собі те, що на випадок, коли синдикат сирової сталі розлетиться, то тоді тільки вона дістане французькі поставки. Тим то вони опановуватимуть німецький залізничний ринок. Прихильність своїх французьких товаришів пошукати німецькі патріотичні промисловці тим, що вони платять Французам ціни світового ринку, отже ціни вищі за німецькі. Очевидно що надійшучи заплатять німецький консумент.

Новий картель має велике значення і з політичного становища. Через це Франція узялася гегемонію на залізному ринку, а тим самим закінчується війна між німецькою й французькою важкою індустрією, війна, що розпочалася в 1914 році і якої не годні були вирішити побіди французьких гармат.

А значення цього картелю і з міжнародного становища не менше. Цей картель, що забезпечує Франції провід у залізній індустрії, є передумовою для європейського картелю, що стане супроти американського сталевий і залізний тресту. В цьому напрямі йдуть власне переговори. Для міжнародного пролетаріату цей картель, що має повстати в міжнародному масштабі, матиме козальські наслідки. Підприємці задля зменшеного консуму, що є висловом спричиненого ними зубожіння народів, зменшать продукцію; тим то збільшиться скількисть безробітних. Зменшення продукції уможливить підвищення ціни на товари, бо ці залежні від цієї заліза. Це спричинить теж агітацію селян за охоронним митом на сільські продукти. Наслідком цього подорожують всі життєві засоби.

Усуєнення міжнародної конкуренції спонує теж технічний розвиток продукційного апарату з одної сторони та уможливило підприємцям подиктувати робітникам умови праці. Оскільки безпека, що примушує робітників перетворити свої професії, що зі своїми перестарілими методами не в силі держати позицій робітників супроти міжнародного капіталу, на справжній міжнародній організації.

ПРОТИ УРЯДУ ПАШІЧА.

Селянський Інтернаціонал одержав телеграму від об'єднання трудящих сільських господарств, орендарів і селян Німеччини, в якій вони палко протестують проти того, що уряд Пашіча заборонив хорватську селянську партію та заарештував Радіча.

ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ.

Політичне Бюро Комуністичної Партії Франції оголосило свої тези про становище Франції. В частині, призначеній економічному становищу, теж Політбюро підкреслюють тяжке становище французької буржуазії.

Окупація і спроба експлуатації Рейнсько-Вестфальського басейну, які намагалися перекласти в життя могутні великі французька буржуазія в 1923 р., з самого початку означали дві ясні речі: провал Версальського миру й програму Францією війни.

Ця смілива, а разом з тим небезпечна для світового миру авантюра була з боку Франції шантанжем, як Америки, так і Англії та Німеччині ця авантюра неминує мала привести до міжкапіталістичних угод на спільно європейського пролетаріату.

Так воно сталося. Одержані наслідки й наслідки, що мають бути одержані, такі:

- 1. Сполуча лоренського заліза з німецьким вугіллям відбулася в такий спосіб, що ми ще не знаємо меж, ані розмірів змішування фінансів різних зацікавлених французьких та німецьких капіталістичних груп.
2. Переговори тривають далі й мають метою знайти основи торговельної угоди між Францією та Німеччиною, угоди, яка має увітчатися й зміцнити угоди між приватними групами промисловців.
3. План Доса ухвалений в Лондоні, встановлено умови, на яких Німеччина звільниться від своїх фінансових обов'язків до союзників.
Зрештою для Франції встановилося таке співвідношення міжнародних сил, що вона не здобуде репараций від плану Доса, навіть коли його буде ретельно переведено.

Ф. АДЛЕР ПРО II. ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Фридрих Адлер, який заявив цими днями, що він залишає посаду секретаря Виконкому 2-го Інтернаціоналу, під впливом з боку решти членів Виконкому, згодився тимчасово залишитися на своїй попередній посаді.

У листі, яким Фридрих Адлер надіслав свою просьбу про відставку, він між іншим пише: "Моя думка є означає зміни моєї позиції проти Інтернаціоналу. Я гадаю, що головний мій обов'язок полягає у пропаганді ідей та методів марксізму серед робітників. Керуючися марксистським поглядом, я вважаю, що розвал Інтернаціоналу, викликаний політикою різних соціалістичних партій під час війни, був великим лихом. Я ніколи не належав до тих осіб, що живля-

ють штучним поясненям, наче-то все нещастя є наслідком зради диктатора вождів. Я можу з гордою серцею заявити, що вже в серпні 1914 року я передбачував усі труднощі в орієнтації мас, що дозволили їм стати здобичею воєнних настроїв. Ось чому я ніколи не вважав методу ампутації за засіб для розвитку робітничого руху. Я завжди стояв за концентрацією пролетарських сил.

"Я вважаю, що з марксистською поглядом реконструкції Інтернаціоналу — це найважливіше завдання. Щоб сприяти вирішенню цього завдання, я згодився стати секретарем Інтернаціоналу. Хоч мені не легко тепер залишити цю роботу, але мені здається, що є інші завдання міжнародного руху, що важливіші.

Америка, переможна фінансова диктатура якої панує над усім європейським фінансовим апаратом, стає на першому місці серед привілейованих позикодавців Німеччини.

Англія, яка рішуче бореться за те, щоб займати прийнятні місце з Америкою, хоч вона того, чи ні, а мусить стати на другому місці серед позикодавців Німеччини.

Для того, щоб вчасно заспокоїти можливі вимоги Франції, ці два могутні англо-саксонські спільники все рішучіше й рішучіше через вражаючий голос своїх парламентарів нагадують Франції, що вона винна їм загалом 165 мільярдів золотих франків і що прийшов час, коли зрештою слід подумати про виплату відсотків та амортизації.

Ті ж спільники, Америка й Англія, нагадують Франції, що вирівняння фінансових обов'язків Німеччини через план Доса є одною справою, а виплата Францією власних довгів є другою, цілком окремою справою.

Таким чином хоч французькі капіталісти з'являють комітет вугільників та комітет металургів, і можуть де-що виграти при допомозі мішаних франко-німецьких промислових підприємств, хоч французький капіталізм взагалі може виграти від 10-годинного робочого дня, названого французькою робітничою, як і німецькою, на основі плану Доса, Франція як держава не добуває ніякої користі ні для свого бюджету, ані де-б то не було, ані сьогодні, ані не буде в найближчі часи.

МАРКСІСТИ ДО ЦЬОГО ЧАСУ

становлять більшість робітничого руху. Значні робітничі маси, особливо більшість третейських робітників, не мали до цього часу нагоди серйозно вивчити доктрину Маркса. У багатьох партіях, як наприклад у німецькій соціал-демократичній партії військово заворушення та після того труднощі зв'язані з підтримкою республіки, довели до вульгарної форми демократії.

"Марксизм не поширюється серед робітничих мас. Цим ми обов'язані в значній мірі більшовикам. Той факт, що більшовики перестали говорити про марксизм і замість цього говорять про лєнізм, слід особливо підкреслити.

"Не в ілюзії, але в швидкому розвитку робітничого руху та в організації робітничого соціалістичного Інтернаціоналу полягають передумови боротьби за марксизм".

БАЛКАНСЬКА ПОДОРОЖ АЛБЕРТА ТОМА.

Алберт Тома, льокаль міжнародного капіталістичного підприємства — Ліги Націй — з поручення своїх хазнів, відбув подорож по балканських державах і поділився з співробітником буржуазної "Піти Пари-зен" своїми "вражіннями".

А. Тома дуже "задоволений" тим, що він там бачив. "Є дві підстави радити, — заявив він, з цілковитого провалу комуністичних змагань на Балканах". Про те Тома не міг не визнати, що в балканських країнах соціальне становище не можна назвати задовольним або заспокоюючим.

В Румунії не розглядає бесарабської справи й народні маси вимагають прилучення до С.Р.С.Р. В Болгарії партія "землемірців" зміцнюється й сподівається лише на революцію. Македонія клекотить нездоволенням. В Югославії йде завзята боротьба між Сербіями, Словенцями та Хорватами. Българський уряд держиться лише силою багнетів.

Алберт Тома, встановивши ці факти, вважає їх більш або менш поверховними ранами, які комуністи пробують використати. Для А. Тома, розуміється, класова боротьба є "поверховною раною", яку він хоче висилити ліками женевської капіталістичної аптеки. Проте Тома незадоволений, що на Балканах народи, привезені в рабський стан капіталістичними "мирними" договорами, сподіваються лише на допомогу С.Р.С.Р. і бачать порятунком лише в комунізмі.

Але Балканах, де всюди панує білий терор, клекотить нездоволенням трудящих. Комуністичні партії балканських держав, хоч і поза законом і криво переслідувані, вперто організують маси й ведуть їх до повного визволення.

— Ну, ну, сидай... Я неспішно сів на лавці і розглянувся по кімнати. На стінах блещів мороз, хоч в малій пелі палахкотіло полум'я. В кутку дерев'яне ліжко, на ньому трое дітей. Під малим віконцем скриня, що була зарозом і столом.

Розбалакався. Жінка по візнику, жалілася на безконечну біду. Я-ж розказував видуману "правду": "Батько мій шевць, мати померла. Був в гімназії, але зараз примушений покинути школу, бо немає за що удержувати і мене і молодшого брата. І я пішов шукати служби, щоби за заслужені гроші помагати братові..."

Жінка жаліла мене, навіть росплакалася і дала їсти бобу з смаженими кишками. Потім обіцяла ще завтра ранком найти для мене службу. Постелила старі мішки на скриню, взяла за нічліг 40 сотиків і я ляг.

Довго-довго не міг заснути. Перед очима стояла рідна хата, батьки... Яку велику прикрість зробив я їм знову! І завіщо? Дуже рано пішла жінка шукати мені службу. А я вийшов на двір, помився снігом і почуваючи себе чужим між чужими, мимоволі поштовпав:

"Господи, дай щастя матері й батькові, а мені допоможи найти добру роботу і зрозумій та прости мені гріх ошей... Як зароблю грошей, куплю якийсь подарунок тобі господи... (А чортка шепче в душі: тільки не дорогий!) Але не дай пропасті мені боже..."

Так молився я і сам не вірив в цю молитву. Та моляться всі люди, чому-ж не помолитися й мені? Ану-ж може справді є бог і захоче допомогти? А як нема, то годі. Нема... (Даїл буде).

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА

ВІД 1. ЛИСТОПАДА 1922 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1924 Р.

Table with columns: ПРИХОДИ (Income) and РОСХОДИ (Expenses). Includes items like 'Від відділу в Вінніпег, Ман.' and 'Виплачено за поміч хорому'.

ПОВТОРЕННЯ: Загальний прихід \$10,815.52, Загальний розхід 4,733.09

Остатє готівки на 1925 рік \$ 6,082.43

Table: ЗАПОМОГУ ВИПЛАЧЕНО ПО ВІДДІЛАМ (Subsidies by branches). Lists amounts for various locations like 'Вінніпег, Ман.', 'Ріджайна, Саск.', etc.

М. Попович, голова. О. Хоміцький, секр. скарбник.

ЗВІДОМЛЕННЯ КОНВЕНЦІЙНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМПІСІЇ

Ми, нижче підписані, члени Контрольної Комісії, вибраної першою Конвенцією Робітничого Запомогового Товариства, що відбулася 30. і 31. січня 1925 р., опім стверджуємо, що ми перевірили всі рахункові книги Головного Заряду Р.З.Т. і знайшли всі рахунки і рахункові звіти правильними. Ми даліше стверджуємо, що вище поданий загальний рахунок є правильний і готиться в рахунковими книжками, та що стан каси є такий, як виказує повний рахунок.

За Конвенційну Контрольну Комісію, В. Босович, П. Терлецький, В. Головач

М. ІРЧАН.

В БУРЯНАХ

Другий том спогадів з громадянської війни на Україні 1920 року.

(Продовження.) А на піврочку довелось батькові продавати одинокі тешицю і заплатити в гімназії 40 корон за "догане поведіння" сина... — "Бо він в політку бавитесь!"

І в другій класі гімназії в мене трапився сумний випадок. Перед різдвом декілька днів не пішов в школу, бо приготував костюми для коляди. А хотів колядувати оригінально, беручи за основу старий український вертеп. Хлопці передаються за янголів, ірода, трьох царів і пастухів, заховають в кожну хату і наче на сцені виголошують навчені речення та колядують. Опісля з сіней виключують передаєного за Жидка хлопця, який танцює, співає і приказує, та найбільше смієть домашніх і лякає дітей. (Я все був "Жидом").

Колида пройшла знаменито. Але по різдві я загадав за школу і стало моторошно на душі. Перед святами не був декілька днів в школі і тепер чимбудь треба оправдати відсутність. Вчитель любив мене і довірив більше, чим другим і в мене не було відваги сказати йому неправду. Бився з думками цілий день і надвечір рішив утікти з дому до — Америки. Тихцем взяв кусок хліба, пару білизни і кілька книжок, таї по дався на залізницю. Але по дорозі прийшов до переконання, що в ніяку Америку я не поїду, бо всіх грошей, заколадованих на різдво, в мене

2 корони.

На залізниці не знав куди брати білет. Але стояв потяг до Черновців, так я з ошадности рішив їхати в Снятин. (Коштувало тільки 1 корона 20 сотиків і мені залишилося ще 80 сотиків).

Поїхав. В малому серці була тривога, в очак сльози, а на дворі морозна заметіль... З острахом тулився в кутку вагона і думав про батька, маму, братів, сестричку...

А потяг ступав, вистукував, як-би говорив: — В світ за очі... В світ за очі... Утікай... Утікай... На заробіткі... На заробіткі... Боїшся... Боїшся...

Шипів як гадюка і я ще більше плакав. Але згодом привик, заспокоївся. Почав мріяти. Ось я зароблю грошей, виїду в Німеччину, буду копати в шахтах вугіля, ходитиму замурзаний з роботи і буду їсти ковбасу. Потім накуплю подарунків і пішло у великій скрині до дому. Мамі гарну хустку в квітках, батькові чоботи, братам книжки і забавки, а сестричці — таку ляльку, що кліпатиме очима, як жива... І над всім цим напишу: "Від вашого блудного сина і брата".

Цими мріями я так захопився, що навіть обурився, як кондуктор викинув мене з вагону. І я опинився відразу на маленькій станції, серед ночі і хуртовини. Станція: "Снятин—Залуче". Хотів зайти в ждальню переночувати, але двері були замкнені. І я в голос росплакався... Але ніхто не чув могого плачу. А сльози котилися і замерзали на обшивці тонкого плащика...

В кінці роспитався про дорогу в місто і бо-язько оглядаючись пішов. Дорога тяжка, за-сипана сніговими горами, ще й хуртовина про-

сто в очі. Пять верств, пять годин. Нарешті перед ратущем. Ясне-газове світло прогнало мій переляк. Було по півночі і я мусів думати про нічліг. Якийсь прохожий справив до нічного шинку, біля якого довгим рядом стояли повозки. В шинку, повному диму, горільчаної задухи і крику п'яних, задріпана і зайолена хазійка рішуче відмовилася прийняти на нічліг. Я вийшов на двір і знову покотився гороховою сльозю. Тут-же й замерзав. Пригадалася тепла хата, добрий батько, мати...

В заїздному домі закадали 2 корони, а в мене всего 80 сотиків. Пішов опять на холодну вулицю. В одному домі, що купався в світлі, побачив через вікно крайчик ялинки в золоті і сріблі. А відті — згук фортеп'яну. Гучні, веселі... А я стояв опертій о ліхтар і задивлений в вікно перестав плакати та думати про нічліг. Як тепло мабуть в кухні цього будинку і там певно ніхто не спить!

Надійшов скулений чоловік, пристанув, заглянув в очі. — Чого хлопчику стоїш? — Приїхав шукати служби і немаю нічлігу... — Іди просто аж до "Народньої Торговлі", а там в долину ліворуч і зайді в першу хату на право. Там стара Жидівка, переночуєш в'єне... Побіг стрілою пустими переулками. Постукав в двері. — "Герайн!"

Почулося з хати і я неспішно увійшов. — Що скажеш хлопче? — спитала стара жінка пригадаючись мені. — Казали, що в вас можна переночувати... — А хто ти такий будеш? (І прижмурила недобривно очі). — Шукую службу... — тихо кажу і хило го-

лово.

— Ну, ну, сидай... Я неспішно сів на лавці і розглянувся по кімнати. На стінах блещів мороз, хоч в малій пелі палахкотіло полум'я. В кутку дерев'яне ліжко, на ньому трое дітей. Під малим віконцем скриня, що була зарозом і столом.

Розбалакався. Жінка по візнику, жалілася на безконечну біду. Я-ж розказував видуману "правду": "Батько мій шевць, мати померла. Був в гімназії, але зараз примушений покинути школу, бо немає за що удержувати і мене і молодшого брата. І я пішов шукати служби, щоби за заслужені гроші помагати братові..."

Жінка жаліла мене, навіть росплакалася і дала їсти бобу з смаженими кишками. Потім обіцяла ще завтра ранком найти для мене службу. Постелила старі мішки на скриню, взяла за нічліг 40 сотиків і я ляг.

Довго-довго не міг заснути. Перед очима стояла рідна хата, батьки... Яку велику прикрість зробив я їм знову! І завіщо? Дуже рано пішла жінка шукати мені службу. А я вийшов на двір, помився снігом і почуваючи себе чужим між чужими, мимоволі поштовпав:

"Господи, дай щастя матері й батькові, а мені допоможи найти добру роботу і зрозумій та прости мені гріх ошей... Як зароблю грошей, куплю якийсь подарунок тобі господи... (А чортка шепче в душі: тільки не дорогий!) Але не дай пропасті мені боже..."

Так молився я і сам не вірив в цю молитву. Та моляться всі люди, чому-ж не помолитися й мені? Ану-ж може справді є бог і захоче допомогти? А як нема, то годі. Нема... (Даїл буде).

Advertisement for 'ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ' (Do you already have a master?) featuring a book by M. Irchan. Includes contact information for Ukrainian Labor News.